

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนค้ายางพิทยาคม

อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

Guidelines for Management Development and Advisory Council of

Khamyangpittayakom School Banmuang District Sakonnakorn

พุทธิมนต์ ไชยมัชฌิม*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป วชิทองรัตนนา**

รองศาสตราจารย์ ชีระดา ภิญาญ***

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันสนีย์ จะสุวรรณ์****

รองศาสตราจารย์ ดร.สจิวรรณ ทรรพพล*****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนค้ายางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครู บุคลากรทางการศึกษา และกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนค้ายางพิทยาคม จำนวน 40 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าจำนวน (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาพรรณนาผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนค้ายางพิทยาคมอำเภอ บ้านม่วง จังหวัดสกลนคร สภาพการบริหารงานภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง ด้านการตรวจสอบภายใน และด้านการบริหารสินทรัพย์ พบว่าทุกด้านมีสภาพการบริหารงานในระดับมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบปัญหาคือ บุคลากรขาดความรู้ ความชำนาญ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ การบริหารสินทรัพย์ และขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนงาน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนค้ายางพิทยาคมอำเภอ บ้านม่วง จังหวัดสกลนคร คือ ควรจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากร ด้านการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง โรงเรียนควรจัดงบประมาณให้เพียงพอต่อความต้องการของโครงการและบรรจุไว้ในแผนพัฒนา 3 ปี เปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานงบประมาณ จัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญเพื่อควบคุมดูแลสินทรัพย์ของโรงเรียน จัดหาระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้ทันสมัยง่ายต่อการปฏิบัติ

Abstract

The purpose of the study was To study the current situation of the management plan and budget.

คำสำคัญ : แผนงานและงบประมาณ

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

** คณะบดี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

*** รองอธิการบดีฝ่ายแผนงานและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

**** ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

***** อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาซีพครุ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

And to study the Development of administration of Khamyangpittayakom School Banmuang District Sakonnakhon The samples used in the research include teacher's education personnel. Director of School Education and Learning, the tires of 40 questionnaires and interviews as a tool to collect data. The statistics used to analyze the data, Frequency, Percentage Mean and Standard Deviation and to portray.

1. The research findings were as follows: 1. The current state of the administration and budget of the Khamyangpittayakom School Banmuang District Sakonnakhon Overview on the highest level. When considering areas The budgeting The procurement of internal audit. And asset management Found that all sides were satisfied at the Khamyangpittayakom School. However, when considering the problem is. Lack of knowledge, expertise and understanding about the Management plan and budget. Budgeting Asset Management And lack of participation in development plans.

2. Guidelines for Management Development and Advisory Council of the Khamyangpittayakom School Banmuang District Sakonnakhon. The province is supposed to provide the training to educate staff. The budgeting The procurement Schools should provide adequate funding to meet the needs of the project and included in the three-year development plan to allow personnel have been involved in planning the budget. Provide personnel with the expertise to oversee the assets of the school. Supply procurement system to date, easy to follow.

Keywords : Planning and Budget.

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันทางภาครัฐได้จัดให้มีการศึกษาภาคบังคับโดยรัฐเป็นผู้สนับสนุนด้านงบประมาณให้กับสถานศึกษาได้บริหารงานแบบนิติบุคคล สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการวางแผนงานและงบประมาณอย่างรัดกุมเพื่อมิให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐและยังต้องสนองตามนโยบายของรัฐที่อุดหนุนงบประมาณมาให้กับหน่วยงานทางการศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเรียนรู้การวางแผนงานและงบประมาณควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา หากไม่มีระบบการบริหาร สถานศึกษาก็จะไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมไปตามเป้าหมายได้ และการบริหารสถานศึกษายังเป็นเครื่องมือที่ชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาอีกด้วย จึงได้นำหลักระบบแนวคิดการบริหารคุณภาพมาใช้ในสถานศึกษา ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นจุดบรรจบของความรู้สาขาต่างๆ ในวิชาการบริหารกับพลังแห่งข้อมูลข่าวสาร เพื่อกำหนดขึ้นเป็นนโยบายที่หนักแน่นแม่นยำ เป็นระบบการบริหารที่มีวิวัฒนาการมาจากระบบธุรกิจ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์การไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก รัฐหรือเอกชน และจำเป็นต้องบรรลุผลสำเร็จขององค์การด้วย ดังนั้นการบริหารที่ดีและต้องการประสบความสำเร็จในอนาคต จะต้องเริ่มต้นด้วยการศึกษากการบริหารเชิงกลยุทธ์ เพราะโลกแห่งการบริหารมีความสลับซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วซึ่งจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้น ถ้าผู้บริหาร ขาดความชำนาญในการกำหนดกลยุทธ์และการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ จะทำให้ไม่สามารถพัฒนาองค์การให้บรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารในระดับองค์การต่างๆ จึงต้องให้ความสำคัญเกี่ยวกับ ความรับผิดชอบในการกำหนดกลยุทธ์ และกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่มี

รูปแบบ ในการบริหารเชิงกลยุทธ์จะให้คำตอบพื้นฐานสำคัญแก่ผู้บริหาร คือ เราจะทำอะไร เราจะกระทำเพื่อใคร เราจะบรรลุเป้าหมายอะไร และเราจะบรรลุเป้าหมายอย่างไร ซึ่งเป็นแนวทางการต่อเนื่องและสามารถนำมาใช้ในสถานศึกษาได้ ประกอบกับสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะการปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ในส่วนของการบริหารการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำแผนกลยุทธ์ เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาจึงทำให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องปรับเปลี่ยน ปรับปรุงแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาจึงต้องนำระบบการบริหารเชิงกลยุทธ์มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและเป็นเครื่องมือที่จะดำเนินงานการจัดการศึกษาตามภารกิจหลักในการบริหารงานในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย โดยมีขอบข่ายการบริหารงาน ๔ งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้มีประสิทธิภาพ

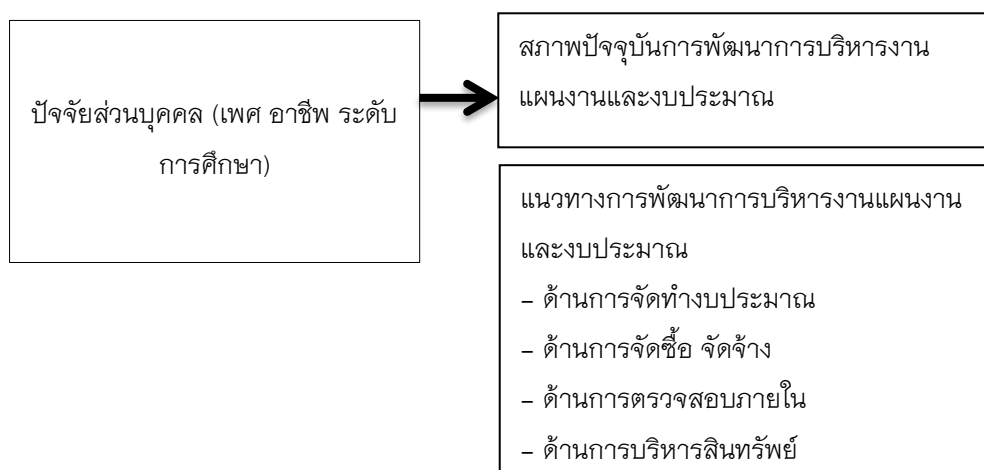
โรงเรียนคำยางพิทยาคมเป็นโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร มีการบริหารงานด้านงบประมาณโดยผ่านหน่วยงานหลายหน่วยงาน จึงจำเป็นต้องให้ความรู้แก่บุคลากรในการวางแผนงานงบประมาณเพื่อให้การบริหารงานองค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนคำยางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนคำยางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียน ค่ายางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนค่ายางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนค่ายางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำนวน 45 คน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89 แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อนำมาหาค่าสถิติต่างๆ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และได้นำผลการวิเคราะห์สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ แล้วผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู บุคลากรทางการศึกษา และกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนค่ายางพิทยาคม จำนวน 45 คน (รายชื่อบุคลากรและกรรมการสถานศึกษา, 2558)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครู บุคลากรทางการศึกษา และกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนค่ายางพิทยาคม จำนวน 40 คน โดยการเปิดตารางการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ จำนวน 45 ชุด เพื่อป้องกันข้อมูลที่สูญหาย ซึ่งผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ มีจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการปัจจุบันการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนค่ายางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีจำนวน 20 ข้อ โดยมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ จำนวน 5 ข้อ

ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง จำนวน 5 ข้อ

ด้านการตรวจสอบภายใน จำนวน 5 ข้อ

ด้านการบริหารสินทรัพย์ จำนวน 5 ข้อ

โดยคำถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's scale) ที่มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ผู้วิจัยกำหนดน้ำหนักหรือคะแนนในการตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

ระดับมากที่สุด ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 5

ระดับมาก	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น	4
ระดับปานกลาง	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น	3
ระดับน้อย	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น	2
ระดับน้อยที่สุด	ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น	1

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (วาสนา พัฒนานันท์ชัย, 2553, หน้า 41) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 – 5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานแผนงานและ
งบประมาณ

อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 – 4.20 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานแผนงานและ
งบประมาณ

อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 3.40 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานแผนงานและ
งบประมาณ

อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 – 2.60 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานแผนงานและ
งบประมาณ

อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.80 หมายถึง สภาพปัจจุบันการบริหารงานแผนงานและ
งบประมาณ

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างสัมภาษณ์แบบปลายเปิด โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สร้างแบบสัมภาษณ์ทั้ง 4 ด้าน โดยเลือกข้อที่มีค่า \bar{x} น้อยที่สุดและรองลงมาของแต่ละด้านๆ ละ 2 ข้อ รวมจำนวน 8 ข้อ ได้แก่

ด้านการจัดทำงบประมาณ จำนวน 2 ข้อ

ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง จำนวน 2 ข้อ

ด้านการตรวจสอบภายใน จำนวน 2 ข้อ

ด้านการบริหารสินทรัพย์ จำนวน 2 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยผู้วิจัยได้มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

แบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้แนะนำตนเองอธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. เมื่อกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์แล้ว ผู้วิจัยจะให้แบบสอบถามและอธิบายหัวข้อในแบบสอบถาม

3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถาม หากพบว่าคำตอบมีไม่ครบถ้วนผู้วิจัยจะซักถามเพิ่มเติมจนได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์

แบบสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยได้แนะนำตนเองอธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาและขอความร่วมมือในสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป นำข้อมูลมาสรุปโดยการพรรณนา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) อธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์สภาพการพัฒนากิจการบริการงานแผนงานและบุคคล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ทุกฉบับ แล้วนำมาสรุปวิเคราะห์ความสอดคล้อง สังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนากิจการบริการงานแผนงานและงบประมาณ และนำมาพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนคำยางพิทยาคม ตำบลดงเหนือ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมสภาพการบริการงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) โดยเฉลี่ยลำดับค่าเฉลี่ยภาพรวมจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารสินทรัพย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) ด้านการจัดทำงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.28$) ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.23$) และ ด้านการตรวจสอบภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์รายชื่อในแต่ละด้านของสภาพปัจจุบันของการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนคำยางพิทยาคม ตำบลดงเหนือ อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จะเห็นได้ว่า

2.1 ด้านการจัดทำงบประมาณ โรงเรียนขาดการอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนงานแก่ครูบุคลากร บุคคลที่เกี่ยวข้อง และขาดการปรับปรุงแผนงานและงบประมาณให้เป็นปัจจุบัน

2.2 ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง โรงเรียนขาดการพัฒนาการจัดซื้อ จัดจ้าง ทันท่วงทีความต้องการใช้งานของโครงการ ขาดการให้ความรู้แก่ครู บุคลากรในเรื่องการจัดซื้อ จัดจ้าง

2.3 ด้านการตรวจสอบภายใน โรงเรียนขาดการพัฒนาส่วนของการดำเนินการนอกเหนือจากแผนงานประจำปีจะต้องมีการแจ้งล่วงหน้าในที่ประชุมประจำเดือน และขาดการเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร บุคคลที่เกี่ยวข้อง สามารถตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงานได้

2.4 ด้านการบริหารสินทรัพย์ โรงเรียนขาดการพัฒนาในการบริหารสินทรัพย์ของโรงเรียนอย่างคุ้มค่า ไม่มีสถานที่และวัสดุ อุปกรณ์ครบถ้วนตามความต้องการใช้งาน

3. ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาจำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายแผนงานและงบประมาณ และหัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดทำงบประมาณ ควรการจัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากร เรื่องการจัดทำโครงการ การกำหนดงบประมาณทุกปีงบประมาณ ให้บุคลากรร่วมเสนอโครงการกำหนดงบประมาณและจัดทำแผนต่างๆ ปีงบประมาณและปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณให้เป็นปัจจุบันตรงตามวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน

3.2 ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง ควรมีการจัดเตรียมงบประมาณที่ใช้ในโครงการให้เพียงพอตามข้อเสนอของโครงการและบรรจุโครงการเข้าแผนพัฒนา 3 ปี เพื่อความคล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณ มีการจัดบุคลากรเข้าร่วมการอบรมเรื่องการจัดซื้อ จัดจ้าง และนำมาเผยแพร่ต่อบุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจในการจัดซื้อจัดจ้าง

3.3 ด้านการตรวจสอบภายใน ควรมีการแก้ไขแผนงานประจำปี และแจ้งในที่ประชุมให้รับทราบถึงแนวทางการปฏิบัติให้บุคลากรเข้าใจถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนได้สอบถามถึงการใช้งบประมาณและมีการชี้แจงการใช้งบประมาณให้กับบุคลากรได้นับทราบเพื่อนำไปกำหนดงบประมาณโครงการและจัดทำแผนงบประมาณในปีงบประมาณถัดไป

3.4 ด้านการบริหารสินทรัพย์ ควรจัดระบบการจัดบันทึกและระเบียบการใช้อุปกรณ์และการเบิกจ่ายอุปกรณ์ของโรงเรียนอย่างครอบคลุม รัดกุม ตั้งงบประมาณในการจัดซื้อและซ่อมบำรุงทรัพย์สินของโรงเรียนเข้าไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนา 3 ปี ให้เป็นปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการพัฒนากิจการงานแผนงานและงบประมาณ ของโรงเรียนคำยางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนคำยางพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ได้รับการจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงบประมาณ และมีการตรวจสอบจากหน่วยตรวจสอบภายในของต้นสังกัดอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การบริหารงานแผนงานและงบประมาณต้องทำอย่างรัดกุม และถูกต้อง สภาพการบริหารงานแผนงานและงบประมาณรายด้านทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำงบประมาณ ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง ด้านการตรวจสอบภายใน และด้านการบริหารสินทรัพย์ พบว่า

ด้านการจัดทำงบประมาณ บุคลากรภายในโรงเรียนยังขาดความรู้ความชำนาญในการจัดทำแผนงานและงบประมาณ ขาดการปรับปรุงแผนงานให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผาณิต ฮานาฬิ (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนากิจการงานงบประมาณของโรงเรียนสุหระหะยีมินา สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงบประมาณ ทั้ง 4 ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการบริหารพัสดุ และด้านการประเมินและรายงานทางการเงิน

ปัญหาโดยรวมคือ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความชำนาญ ไม่มีประสบการณ์ด้านนี้โดยตรง ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความชำนาญโดยเฉพาะ

ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง โรงเรียนขาดการวางแผนในการจัดซื้อจัดจ้าง ทำให้ขาดความคล่องตัวในการเบิกจ่าย บุคลากรขาดความเข้าใจในการจัดซื้อจัดจ้าง ขาดประสบการณ์ในการทำงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชนงศักดิ์ บุญแสน (2553) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการงบประมาณเพื่อการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในตำบลแม่วีน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพปัญหาการจัดการงบประมาณจะเกิดจากบุคลากรมากที่สุดคือ ขาดความรู้และทักษะ ขาดขวัญกำลังใจ ขาดการมีส่วนร่วม บุคลากรมีงานมากและย้ายบ่อย ถัดมาคือปัญหาจากระบบข้อมูลสารสนเทศไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการนิเทศติดตาม กำกับ ดูแล และประเมินผล โรงเรียนมักได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยเกินไป ล่าช้าและไม่ตรงตามความต้องการจำเป็น

ด้านการตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านแผนงานและงบประมาณขาดการชี้แจงการจัดทำงบประมาณ และเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานงบประมาณ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิฑูรย์กานต์ กองคำ (2555) ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินการบริหารงบประมาณสถานศึกษาในเครือข่ายสายเหนือสัมพันธ์ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต พบว่า ปัญหาด้านการตรวจสอบภายใน เกิดจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติอีกทั้งยังขาด ความชำนาญด้านการบัญชี

ด้านการบริหารสินทรัพย์ โรงเรียนขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ใช้ทรัพยากรและทรัพย์สินไม่คุ้มค่า ขาดการกำกับติดตาม และขาดอุปกรณ์ในการซ่อมบำรุงทรัพย์สินของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ เสด็จ ทองแก้ว (2556) กล่าวว่า การบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ เป็นการนำเอาองค์วิชาความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญ ตลอดจนทั้งนำกลยุทธ์มาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้ตรงกับประเด็นความต้องการ ความถูกต้อง และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ซึ่งรวมถึงกระบวนการในการจัดหาและใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่า รวมทั้งป้องกันมิให้สูญหาย เสียหาย ล้าสมัยหมดเปลืองไปโดยไร้ประโยชน์ หรือขาดการบำรุงรักษาที่เหมาะสม อันจะทำให้การบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

2. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ ของโรงเรียน ค่ายางพิทยาคม อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร โดยสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนยังขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนงบประมาณและการบริหารงานงบประมาณ ทั้งโรงเรียนยังขาดการให้ความรู้กับบุคลากรครบถ้วนทุกด้าน ส่งผลให้บุคลากรขาดความเชื่อมั่นในการบริหารงานแผนงานและงบประมาณและการกำหนดงบประมาณในการใช้จ่ายตามโครงการ ขาดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ความแม่นยำในการทำงาน รวมถึงการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและตรงตามความต้องการ โดยมีแนวทางแก้ไขคือ จัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรภายในโรงเรียนทั้งด้านการจัดทำแผนงาน การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบภายใน การบริหารสินทรัพย์ จัดทำแผนงานให้ชัดเจนและให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน ปรับปรุงแผนงานให้เป็นปัจจุบันและทันต่อสถานการณ์ มีการร่วมกันตรวจสอบกำกับ ดูแลการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้สินทรัพย์ของทางโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการจัดทำแผนงานและงบประมาณ ผู้บริหารควรให้ความรู้กับบุคลากร และสร้างความเข้าใจในการบริหารงานแผนงานและงบประมาณให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน กำหนดแผนงาน งบประมาณให้ชัดเจนและตรงตามแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้ เพื่อการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นๆ

1.2 ด้านการจัดซื้อ จัดจ้าง ผู้บริหารควรจัดหาบุคลากรที่มีความชำนาญ จัดอบรมให้ความรู้กับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่จัดซื้อ จัดจ้าง และจัดหาระบบการจัดซื้อ จัดจ้างให้สะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติงาน

1.3 ด้านการตรวจสอบภายใน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับโครงการทุกโครงการ การดำเนินงานควรจัดการประชุมและหารือกับบุคลากรในโรงเรียนทุกครั้งเพื่อสร้างความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติงาน

1.4 ด้านการบริหารสินทรัพย์ บริหารควรจัดบุคลากรในการดูแลอย่างชัดเจน และกำกับดูแลการใช้สินทรัพย์ของทางโรงเรียนอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษากับผู้ปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา พร้อมทั้งจัดหา วัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้งาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิเคราะห์สิ่งส่งผลกระทบที่มีต่อการบริหารงานครบทุกด้านเพื่อนำมากำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนตามคู่มือการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และประสบผลสำเร็จเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานแผนงานและงบประมาณของโรงเรียนของโรงเรียนที่จะนำไปพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- เชวงศักดิ์ บุญแสน.(2553). *การจัดการงบประมาณเพื่อการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในตำบลแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฐิรภานต์ กองคำ.(2555). *การดำเนินการบริหารงบประมาณสถานศึกษาในเครือข่ายสายเหนือสัมพันธ์ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ผาณิต ฮานาพี.(2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสุเหร่าหะยีมิยา สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เผด็จ ทองเท่า.(2556). *ปัญหาการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.